

Atlantikwall Zeeland

Bunkerbouw en camouflage

Beton, beton en nog eens beton. En tonnen en tonnen gevlochten ijzerstaven, ingewerkt in het beton. Dat wordt samen gewapend beton genoemd. Het Duitse staatsbedrijf Organisation Todt leidt de bouw van de Atlantikwall. Ze zetten eigen soldaten in. Dat zijn er te weinig, dus verplicht de bezetter bouwbedrijven uit de omgeving mee te werken. Die bieden tegen betaling hun diensten aan.

De bouw van de bunkers is heel goed georganiseerd. Duitse architecten en bouwkundigen hebben standaardplannen ontworpen. De bouw van elk type bunker is steeds hetzelfde. 'Regelbau' noemen de Duitsers dat. In de plannen staat precies hoe dik de muren en het plafond moeten zijn. Af en toe passen ze de plannen aan. Tijdens de oorlog worden de wapens krachtiger en de vliegtuigbommen steeds groter. Dus worden ook de bunkermuren steeds dikker.

Omdat de werkzaamheden en bouwmaterialen vast liggen, lukt het om op korte tijd veel bunkers te bouwen. Voor een bunker gaat dat als volgt: je graaft een gat, je brengt een houten bekisting en het ijzervlechtwerk aan en je stort dat vol met beton. Na drie weken is de bunker klaar.

Om de geallieerden in het ootje te nemen camoufleren de Duitsers hun bunkers. Zo lijkt een bunker vanaf een afstand op een vreedzame boerderijschuur of een stenen huis met ramen en deuren (opgeschilderd) en een puntdak. In de duinen bedekken ze de geschutbunkers met struikgewas en camouflage-netten, zodat de kanonnen vanuit de lucht niet te zien zijn.